

Inspirationsoplæg fra Sekretariatschef Per Clausen, HAKL, Danmark

---

Til deltagere på SVL-temakonferencen om kreativitet og innovation i voksenuddannelserne.

Opsummering af mine bidrag, (og det jeg gerne have sagt) som ressourceperson til SVL-temakonferencen om kreativitet og innovation i voksenuddannelserne.

Mit eget udgangspunkt er arbejdet med arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) i Danmark, herunder som initiativtager og deltager til en rapport om Innovation i arbejdsmarkedsuddannelserne i Danmark.

Sammenfatning.

A. Innovation og kreativitet må altid ses i relation til en faglighed, som jo skifter fra person til person.

Hvis det skal nogen mening at drøfte kreative og innovative kompetencer, må disse nedbrydes i mere operationelle størrelser.

For så vidt angår AMU-uddannelsesniveaue, men sikkert også for andre uddannelser, fandt vi ud af at operationalisere innovationskompetence til 4 kompetenceområder:

1. Procesforståelse og forretningsforståelse
2. Kommunikationskompetencer
3. Analytiske kompetencer
4. Kreativitet og ideudvikling

Ud fra disse kompetenceområder kunne vi analysere vores bestående uddannelser, og resultatet var, at de bestående uddannelser på langt de fleste faglige områder havde dækkende uddannelser i innovationskompetence. Det er altså ikke fremmed i AMU-uddannelsessystemet, men det er snarere italesættelsen ” kreativitet og innovationskompetence”, der er ny.

Det handler måske mere om at teoretikerne skal lære hvordan målgruppen arbejder kreativt og innovativt end omvendt.

B. Når emnet er kreativitet og innovation i voksenuddannelser, må det vigtigste være at fokusere på kursisterne/de studerendes kreative og innovative kompetencer. Det er målet.

Naturligvis kan dette også indebære, at der fokuseres på innovation og kreativitet på uddannelsesinstitutionerne, hos lærerne og i uddannelsesprocesserne, men det er midlerne.

Som en metode at strukturere temaoplægget på, vil jeg anbefale, at det opdeles på forskellige fokusområder. Som minimum: kursisterne, uddannelsesinstitutionerne, lærerne, læringsprocesserne. (Måske er der flere).

I den forbindelse vil jeg mene det er hensigtsmæssigt at afgrænse sig fra arbejdspladsernes evne til at give rammer for kursisters kreativitet og innovation. Det må være et andet forum.

Uddybning.

Som det fremgår at oplægget til drøftelsen, sættes der fokus på at afdække ressourcer og muligheder inden for de formelle og uformelle voksenuddannelser for at fremme kreative og innovative kompetencer hos den voksne befolkning.

Som drøftelserne på temakonferencen også viste, er det nødvendigt at fokusere et debatoplæg. Begreberne innovation og kreativitet har forskellig mening og udtryk alt efter om der fokuseres på

1. Kursisters beskæftigelse og faglige baggrund

Inspirationsoplæg fra Sekretariatschef Per Clausen, HAKL, Danmark

---

2. Kursisternes foregående uddannelse (længerevarende videregående uddannelser, mellemlange eller kortere videregående uddannelser, faglærte eller ufaglærte)
3. Uddannelsesinstitutionerne
4. Lærerne
5. De rammer under hvilke den voksne skal vise sin kreativitet og innovationskompetence i, f.eks. en virksomhed

Ad 1. Kursisternes beskæftigelse og faglige baggrund

Innovation og kreativitet må altid ses i relation til et fag eller en faglighed, og skal de voksnes kreative og innovative kompetencer fremmes, så må man nødvendigvis fokusere indsatsen imod brancher, professioner/ fagtyper eller voksne i en given jobsituation.

Innovationskompetence hos en ingeniør eller tekniker vil oftest rette sig imod et produkt eller en fremstillingsproces, mens kreativitet og innovationskompetence hos en softwareudvikler vil rette sig imod nye applikationer. Hvis vi i stedet fokuserer på salgsassistent i detailhandlen kan innovationskompetence i stedet forstås som brugerdreven innovation eller kundedreven innovation i form af opsamling af behov hos kunden (og videregivelse) eller måske innovation i forhold til en proces.

Kreativitet og innovation hos en musiker eller kunstmaler vil få et helt andet udtryk.

Ad 2. Kursisternes forudgående uddannelse.

Uddannelsens art og længde vil have indflydelse på mange forhold; for eksempel mulighederne for at skaffe tid til at være innovativ og kreativ, og også på mulighederne for at implementere ideen. Mest af alt vil uddannelsens længde og art dog influere på den jobsituation kursisten befinder sig i, og indplaceringen i beslutningshierakiet i virksomheden.

Ad 3 og 4. Uddannelsesinstitutionerne.

Som en del af partssystemet i uddannelsessammenhænge, må jeg konstatere, at kreativitet og innovation i voksenuddannelserne primært må handle om kursister/studerende. I princippet er det jo underordnet om uddannelsesinstitutioner og lærerne er kreative og innovative, hvis blot kursisterne bliver det. Med andre ord er uddannelsesinstitutioner og lærere ikke målet, men midlet.

Noget andet er så, at der normalt må forventes en sammenhæng der siger, at jo mere kreative og innovative institutioner og lærere er, jo mere kreative og innovative bliver også kursisterne.

Ad 5. De rammer under hvilke den voksne skal vise sin kreativitet og innovationskompetence i.

Der er mange der har den holdning at alle personer er kreative og innovative, blot de sættes i de rette rammer.

Rammerne er naturligvis vigtige, men i denne sammenhæng må vi afgrænse os fra dem, og fokusere på hvordan voksenuddannelsessystemet kan medvirke til at udvikle kursisternes kreative og innovative kompetencer.